

## Желязка, Иванова от асоциация „Основенни и основителни“:

РАЙНА  
ХАРАЛАМПИЕВА

- Госпожо Иванова, преди броени дни бяха представени промените в Семейния кодекс, касаещи осиновяването. Една от тях е родителите да казват на децата си, че са осиновени. Как ще рефлектира това върху двете страни?

- В миналото всички родители са криели от децата си, че са осиновени, дори се е заличавала истинската им дата на раждане. В момента това не е така. Сега почти всички родители казват на децата си, че са осиновени, защото от малко да разбере, че е осиновено. Не това да стане в тийндъжърска възраст, когато в пубертета нещата стават още по-страшни. Смятам, че не е добре да се пази тайна на осиновяването, като, разбира се, това трябва се говори в семейството, а не извън него. Родителите трябва да кажат на детето си, а не непознати хора от улицата или някой, който просто е решил, че трябва да разбере, че е осиновено.

- На каква възраст е добре майките и татковците да разкажат истината на детето?

- Няма подходяща и неподходяща възраст. Ако изобщо не се създава тайни тайна, е най-лесно да се говори. Мога син например нямаше навършени 2 години, когато ми зададе въпрос, разглеждайки снимки от преди и след нас. И на тях, когато нас ни нямаше, ме попита как ни нямаше, ме попита се от въпроса. Отговорих, че просто не сме се познавали. Всеки ден се представят възможности, в които можем да говорим по темата с детето. Ето, разглеждането на снимки провокира желанието на син ми да зададе този въпрос. В тази възраст - до тук. Не отговарям директно на въпроса. След определен период от време ще ме попита защо не сме се познавали. Тогава ще отговоря и на това. Не трябва да се крие. Да се въведат табута. Много е важно да се наблюдава на това как се подготвят родителите, как разговарят с детето си, защото в момента реална подкрепа за родителите няма след периода на осиновяването.

- Тук може ли да се търси причина за слушайте на осиновяването?

- Да. Това, че отпада осиновяването, е добре. Слушайте са единични, но те са, когато родителите не са били подготвени и преценката на инстинктите не е била

# ИСКАМЕ ОТПУСК ЗА ОСИНОВАВАНЕ НА ВСЯКО ДЕТЕ

адекватна да ги определи като подходящи осиновители. За това ателирам към ресурсните институции за въвеждане на единен стандарт за обучение на кандидат-осиновители, така че да има реална подкрепа на родителите, които осиновяват. В момента има двугодишен период на проследяване, през който се осъществяват срещи, наближава се развитието на детето, но въпросите са като на интервю за работа и са едни и същи всеки път. Това не е реална подкрепа.

- А коя е реалната подкрепа за едно семейство?

- Най-малкото, като отидеш в дома на едно семейство, при условие, че си завършил психология, можеш да предразположиш и родителите, и детето по начин, по който да разбереш дали те са спокойни, дали детето се чувства добре в това семейство. Защото през периода на адаптация има доста трудни моменти и трябва да се поинтересуваш повече. Не само да питаш какво яде детето и дали ходи с памперс, без реално да разбереш психологическата страна на нещата. Да попиташ имат ли нужди от нещо. И когато кандидатстваш за осиновители, да не ти казват какви са задълженията, а и какви са ти правата. Да знаеш, че имаш право на психологическа помощ, ако нещо те затруднява. В момента не е така, защото хората се чувстват едва ли не, че им идват на проверка да ти оценят дали ще се справят с детето или не.

- Според вас биологичните родители ще искат ли да се запознаят с децата си?

- На времето се е случвало по различен начин. Обществото е принужда-

вало самотните майки да изоставят децата си. Голяма част от тях в момента ги търсят. Ако едно осиновено дете потърси биологичната си майка, която не желае да се срещне с него, то няма ли да се почувства за втори път отхвърлено и наранено от нея? Да, промяната е добра, защото всеки има право да знае за биологичния си произход, всеки иска да узнае какво се е случило с него в миналото, защо е бил изоставен. Тази информация може да се разбере, без да се дават лични данни, тъй като поправките са съобразени със Закона за достъп до личните данни. Именно тази част протектозаконна събра най-много коментари.

- А според вас дискриминация ли е възрастовата разлика между осиновител и осиновено дете е максимум 50 години?

- Добре са определени тези 50 години. Не може човек на 70 години да осинови дете. Той трябва да има физически сили да гледа дете. А възгледите на едно по-старо поколение значително се различават. Семейната среда трябва да бъде адекватна, за да не ти казват какви са задълженията, а и какви са ти останали права. Да знаеш, че осиновяване, без родители по различни причини. Те може да са преживели насилие. В зависимост от това по какъв начин е протекъл животът им преди осиновяването, тяхното психическо състояние е различно. Този родител трябва да има достатъчен капацитет, за да може да се справи с всичко това. Защото един човек на 60-70 години се справя по различен начин.

- Сега около 2400 деца чакат да бъдат осиновени. Колко трае процедурата в момента?

- Като цяло мнението на родителите е, че процедурата не е тромава. От момента на подаване на заявленията за осиновяване до вписването в регистрите за осиновяване тече тримесечен период на проучване. През него се осъществяват срещи със социални работници, с психолози, правят се посещения в дома да се види дали условията са подходящи. Извършават се обучения на кандидат-осиновители и после те се вписват в регистрите. Оттам насетне кой колко ще чака зависи от критериите, които са си посочили хората.

- Какви деца искат да осиновяват те?

- Всички искат да осиновят по-малки деца. Това е разбираемо, за да могат да се радват на всеки един момент. Все повече кандидати-осиновители посочват възраст между 2 и 5 години. Тогава те могат да ползват отпусък при осиновяване - един от родителите има право на година обезщетение на 90% от brutния му доход. Когато дете е на година, взимаш 340 лева месечно, ако осиновиш дете малко под 2 години, след втората му година нямаш право на нищо. А когато осиновиш дете над 5 години, пак нямаш право на нищо. Това е безумно и смятам, че трябва да се променят Кодексите на труда, така че да има целеви отпусък при осиновяване. Децата след осиновяването имат най-голяма нужда да си вкъщи, имат нужда от адаптация, да се изгради емоционална връзка с поне един от родителите. Ние от Българската асоциация „Основенни и осиновители“ (БАОО) вече трета година настояваме законодателят да обърне внимание на този проблем, като въведе целеви отпусък за осиновяване. Само така ще се гарантира недискриминиране на децата по възраст.

- Трябва ли да се облекчи процедурата по осиновяване?

- След 65 години тайна на осиновяването и мълчание по темата смятам, че е добре да се направи информационна кампания за осиновяването, това е и сред основните цели на БАОО. Хората трябва да разберат, че осиновяването не е срамно, както са ги карали да мислят навремето. Още има големи предрасъдъци. Родители казват на децата, че са осиновени, но това не се споделя в училище и децата не искат да казват, защото те са обиждани, родителите са обиждани и споделят с нас невероятни истории. Разказват, че ги наричат ялови, децата им са второ качество и храненичета. Все още има и предрасъдъци към произхода на осиновените деца.

дете над 5 години, пак нямаш право на нищо. Това е безумно и смятам, че трябва да се променят Кодексите на труда, така че да има целеви отпусък при осиновяване. Децата след осиновяването имат най-голяма нужда да си вкъщи, имат нужда от адаптация, да се изгради емоционална връзка с поне един от родителите. Ние от Българската асоциация „Основенни и осиновители“ (БАОО) вече трета година настояваме законодателят да обърне внимание на този проблем, като въведе целеви отпусък за осиновяване. Само така ще се гарантира недискриминиране на децата по възраст.

- Трябва ли да се облекчи процедурата по осиновяване?



СНИМКА: АЛЕКСАНДЪР ПЕТРОВ

Участват от 2 до 5 години са сред най-желаните